

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Факультет іноземних мов

**Наскрізна програма практики
для студентів Факультету іноземних мов**

ОП «Англійська мова і література, друга іноземна мова, переклад»

ОП «Німецька мова і література, англійська мова, переклад»

ОП «Французька мова і література, англійська мова, переклад»

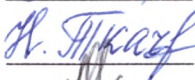
ОР Магістр

Укладачі:

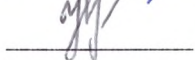
Гаранти освітніх програм:

Оксана ДОЙЧИК

Наталія ТКАЧУК

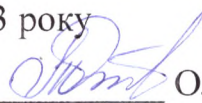
Мар'яна КОВБАНЮК

Погоджено:

Науково-методичною радою факультету іноземних мов

Протокол № 5 від «25» травня 2023 року

Голова науково-методичної ради

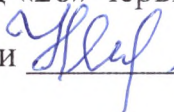
Ольга БІЛИК

Затверджено:

Вченою радою факультету іноземних мов

Протокол № 10 від «28» червня 2023 року

Голова Вченої ради

Наталія ЯЦКІВ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Наскрізна програма практики (далі НПП) студентів Факультету іноземних мов зі спеціальності 035 Філологія розроблена відповідно до частини шостої статті 10, підпункту 16 частини першої статті 13 Закону України «Про вищу освіту», Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630, з урахуванням Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 року № 600, Довідника ЄКТС та Європейських стандартів і рекомендацій забезпечення якості освіти, а також Стандартів вищої освіти України зі спеціальності 035 Філологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказів Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 р. № 871 та № 869).

Практика є невіддільною складовою освітньо-професійної (ОПП) підготовки фахівців. Вона спрямована на формування загальних і фахових компетентностей здобувачів вищої освіти, закріплення теоретичних знань, отриманих під час навчання, набуття й удосконалення відповідних *практичних* компетентностей за спеціальностями.

Мета наскрізної програми практики студентів полягає в узагальненні та структуруванні усіх етапів професійної підготовки майбутніх фахівців: формуванні фахових компетентностей для виконання професійних завдань та обов'язків освітнього, міжкультурного, науково-дослідницького та інноваційного характеру в галузі викладання іноземної мови в ЗВО: оволодіння студентами сучасними методами, принципами та засобами навчання іноземної мови; формування у них, на базі психолого-педагогічних і фахових знань, професійних умінь та навичок для здійснення навчально-виховного процесу з іноземних мов в ЗВО.

Завдання наскрізної програми практики студентів – здійснення різних видів усного та письмового перекладу; формування стійкого професійного інтересу до обраної спеціальності, ознайомлення зі специфікою і змістом роботи у різних

типах організацій та закладів освіти, розвиток творчої ініціативи, реалізація особистісного творчого потенціалу.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, літературознавчої романістики, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК2. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК 6. Здатність спілкуватися двома іноземними мовами.
- ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
- ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК 11. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

- ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
- ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
- ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів основної та другої іноземної мови для досягнення запланованого прагматичного результату, ведення успішної комунікації та здійснення фахового перекладу.

ФК 9. Володіння методами та формами викладання іноземної мови у закладах вищої освіти; розуміння основних функцій та завдань викладача в умовах впровадження багатомовної освіти та європейської інтеграції.

ФК 10. Уміння застосовувати інформаційно-комунікаційні технології навчання іноземної мови та літератури, перекладу у професійній діяльності.

ФК 11. Здатність вести ефективну професійну діяльність індивідуально і в команді; здійснювати письмовий та усний (послідовний, синхронний) переклад, уміти застосовувати стратегії й тактики перекладу при усному та письмовому перекладі.

Програмні результати навчання

РН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

РН 2. Упевнено володіти державною та двома іноземними мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною, французькою та англійською мовами.

РН 3. Застосовувати сучасні методики та інноваційні технології для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового дослідження в конкретній філологічній галузі.

РН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

РН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

РН 6. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

PH 7. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

PH 8. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

PH 9. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

PH 10. Здійснювати міжмовну і міжкультурну усну та письмову комунікацію, обмін інформацією в різних галузях шляхом перекладу різноманітних за змістом та жанром текстів другою іноземною та українською мовами. Володіти та ефективно застосовувати перекладацькі стратегії й тактики для здійснення ефективної професійної діяльності в сферах усного та письмового перекладу. Дотримуватися правил міжнародного етикету і норм поведінки перекладача у процесі професійної діяльності.

Зміст наскрізної програми практики студентів Факультету іноземних мов включає програми всіх етапів практик ОР Магістр, зокрема: науково-педагогічна практика основної іноземної мови; науково-педагогічна практика другої іноземної мови; виробнича перекладацька практика; науково-дослідна практика. Основний зміст науково-дослідної практики визначається загальною концепцією магістерської підготовки, яка охоплює освітньо-виховну, пізнавальну, практичну і дослідницьку діяльність магістрантів, а також полягає у виконанні самостійного наукового дослідження, підготовці матеріалів публікацій та захисті магістерської роботи із дотриманням графіка виконання магістерських робіт. Предметом науково-дослідної практики є поглиблення навичок самостійної наукової роботи, розширення наукового світогляду студентів, дослідження проблем практики та вміння пов'язувати їх з обраним теоретичним напрямком дослідження, визначати структуру та логіку майбутньої магістерської роботи. Науково-дослідна практика повинна відповідати напряму наукових досліджень студента магістратури. Студенти під час проходження науково-дослідної

практики мають вирішити такі завдання: вивчення теоретичних класичних джерел за обраною науковою проблемою, пов'язаною зі спеціалізацією кафедри та відповідно до наукової проблеми дослідження щодо магістерської роботи; визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі; визначення структури та основних завдань магістерського дослідження; оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних; апробація основних теоретичних і практичних рекомендацій магістерської роботи (у формі виступів на конференціях, написанні наукових статей, рекомендацій до органів влади й управління тощо).

Організація і керівництво практиками. Згідно навчального плану загальне керівництво практиками здійснюється факультетськими керівниками-методистами, а методичне управління забезпечується методистами-викладачами (керівниками-методистами) кафедр англійської, німецької, французької філологій.

Студенти поділяються на підгрупи, де кожна, згідно розкладів закладів освіти та розпорядку роботи організацій, працює на базах практик.

Обов'язки факультетського керівника-методиста:

Керівник-методист практики від факультету (певної спеціальності) –

фахівець із числа досвідчених викладачів-методистів керує практикою студентів.

У його обов'язки входить:

- здійснити розподіл студентів на практику;
- організувати зустріч студентів-практикантів з дирекцією закладів освіти та організацій;
- контролювати виконання студентами-практикантами правил внутрішнього розпорядку;
- у складі комісії приймати залік з практики, оформляти звіт із зауваженнями і пропозиціями щодо покращення практики студентів, який затверджує завідувач кафедрою та здає університетському керівнику практики.

- виставити диференційну оцінку за педагогічну практику із врахуванням виконання всіх видів завдань практики.

Керівники-методисти від профілюючих кафедр :

- спільно з дирекцією закладів освіти, організацій розподіляють студентів-практикантів;

- беруть участь у настановчих і підсумкових нарадах щодо організації виробничої педагогічної практики;

- надають студентам методичну допомогу у підготовці до проведення занять чи здійснення перекладів;

- здійснюють контроль та проводять консультації для студентів на базах практики;

- спільно із керівниками-методистами від баз практики проводять оцінювання практичної роботи студента-практиканта;

- організовують проведення захисту результатів практики;

- консультують старосту підгрупи щодо підготовки звіту про проходження практики та його виступу на підсумковій конференції;

- надають студентам-практикантам можливість користуватись необхідною документацією та літературою під час виконання практичних завдань; надають адресну допомогу під час виконання індивідуальних завдань практики;

- здійснюють облік відвідування студентами-практикантами баз практики. У разі порушення ними трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку, спричиненні конфліктів тощо, повідомляють у навчальний заклад;

- контролюють виконання студентами-практикантами завдань згідно індивідуального плану;

- проводять разом із спеціалістами з безпеки життєдіяльності інструктаж з охорони праці і техніки безпеки.

Бази практик.

Відповідно до Положення про організацію та проведення практики у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

(https://vvnp.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/128/2018/05/pol_pro.pdf) практика студентів Університету проводиться на базах, які відповідають меті, завданням, змісту практики, а також вимогам освітньо-професійної програми. Виробнича практика проводиться на підприємствах (організаціях, установах) на основі укладених угод. Базою виробничої практики можуть бути організації й установи різних галузей та секторів освіти й науки, економіки, культури, державного управління, фінансові та бюджетні установи, які забезпечені висококваліфікованими кадрами й відповідають вимогам програм виробничих практик для другого (магістерського) рівня і мають належні умови для її проведення.

Орієнтовними базами проведення перекладацької практики є Громадська організація «Парі-ІФ» (французька філологія), Бюро перекладів 40 мов «Sonata» (німецька філологія), ТОВ «ЙОЛО КОРПОРЕЙШН», ТОВ «Видавництво «П'яний корабель» (англійська філологія).

Базами виробничих педагогічних практик можуть бути ліцеї, ліцеї з поглибленим вивченням окремих предметів, гімназії, або середні спеціальні навчальні заклади III рівня акредитації. Навчальний заклад повинен відповідати таким вимогам: мати відповідну матеріальну базу, необхідну для проведення практики, число середніх і старших класів; у цьому навчальному закладі повинні викладати вчителі першої й вищої категорій, адміністрація й педагогічний колектив повинні дати згоду прийняти студентів на практику у визначений термін.

Науково-дослідна практика проводиться на базі випускових кафедр факультету іноземних мов Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Система оцінювання здійснюється згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Підсумкова оцінка роботи практиканта включає: - оцінку знань з фахової дисципліни; - оцінку проведення практичних занять і поза аудиторної роботи з предмету; - оцінку проведення виховної роботи (як академнаставник); - оцінку володіння

методикою навчання; - оцінку психолого-педагогічної діяльності студента, якості виконання психолого-педагогічної характеристики студентського колективу; - оцінку виконання індивідуального науково-методичного дослідження; - оцінку письмового звіту.

Оцінювання кожного компонента відбувається за наступною шкалою: «відмінно» (5), «добре» (4), «задовільно» (3), «незадовільно» (2). Підсумкова оцінка розраховується як середнє арифметичне отриманих результатів з ваговим коефіцієнтом 20. Максимальний бал – 100.

Критерії оцінювання:

«Відмінно» (5): практичні заняття та виховні заходи проведено на високому організаційно-методичному рівні, на яких обґрунтовано ставилися і ефективно вирішувалися освітньо-виховні завдання. Оптимально застосовувалися різноманітні та доцільні за таких умов методи навчання і прийоми активізації пізнавальної самостійної діяльності студентів з урахуванням їх вікових, індивідуальних особливостей. Підтримувалася атмосфера співробітництва студентів і практиканта. Практикант проявив глибокі знання психолого-педагогічної теорії і творчу самостійність у підборі навчального і дидактичного матеріалу при побудові, проведенні й аналізі занять. Якість виконання індивідуального науково-методичного дослідження висока. Документація представлена в повному обсязі та вчасно.

«Добре» (4): навчальні та виховні заняття проведено на належному згідно існуючих вимог організаційно-методичному рівні, на них успішно вирішувалися освітні й виховні завдання. Проте не завжди доцільно і ефективно використовувалися окремі дидактичні методичні прийоми та шляхи активізації пізнавальної діяльності студентів. Не повністю реалізувалися вимоги індивідуального й диференційованого підходу до занять. Практикант проявив самостійність в підборі навчального матеріалу, але допустив незначні методичні помилки в побудові та проведенні занять. Якість виконання індивідуального науково-методичного дослідження достатня. Документація представлена в повному обсязі та вчасно.

«Задовільно» (3): практикант в основному реалізував освітньо-виховні завдання. Допускав істотні помилки методичного плану, недостатньо ефективно застосовував новітні методи і прийоми навчання, слабо активізував пізнавальну самостійну діяльність студентів, не завжди міг встановити контакт із ними. Не завжди враховував свої помилки та недоліки, якість виконання індивідуального науково-методичного дослідження задовільна, документація представлена невчасно.

«Незадовільно» (2): на заняттях не були виконані освітньо-виховні завдання, допускалися істотні помилки при викладанні навчального матеріалу. Не забезпечувалася організація самостійної діяльності студентів. Практикант виявив поверхові знання психолого-педагогічної теорії й методики викладання предмету. Ігнорував поради та зауваження викладача-предметника, академнаставника, методистів. Якість виконання індивідуального науково-методичного дослідження незадовільна. Документація представлена в обсязі менше 50% та невчасно.

Структуру наскрізної програми практики студентів складають програми науково-педагогічних, виробничих практик та науково-дослідних практик, основні компоненти яких представлені нижче.

**Структура наскрізної програми практики студентів ОР Магістр Спеціальність 035 Філологія
факультету іноземних мов
(денна і заочна форма навчання).**

Спеціалізація 035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Спеціалізація 035.043 германські мови та літератури (переклад включно). перша – німецька

Спеціалізація 035.055 романські та літератури (переклад включно), перша – французька)

Види практик	Напрямок підготовки 035 Філологія (англійська, німецька, французька мови)	Курс	Семестр	Кількість годин		Форми контролю
				Всього год.	Кредитів ECTS	
Науково-педагогічна практика (основна іноземна мова)	035.041 035.043 035.055	I	2	180	6	диференційований залік
Науково-педагогічна практика (друга іноземна мова)	035.041 035.043 035.055	II,	3	90	3	диференційований залік
Виробнича практика (перекладацька)	035.041 035.043	II	3	90	3	диференційований залік

	035.055					диференційований залік
Науково-дослідна практика	035.041 035.043 035.055	I-II	1,2,3	450	15	захист дипломної роботи

ЗМІСТ НАСКРІЗНОЇ ПРОГРАМИ ПРАКТИКИ

Факультету іноземних мов

Науково-педагогічна практика з основної іноземної мови:

Тема 1. Організаційно-методична робота. Участь у настановчій конференції. Ознайомлення з програмою науково-педагогічної практики.

Тема 2. Ознайомлення з установою (кафедрою). Вивчення документації, що регламентує діяльність кафедри. Ознайомлення з основними нормативними документами, що визначають організацію освітнього процесу.

Тема 3. Навчально-методична робота. Опрацювання навчально-методичної літератури. Відвідування занять викладачів кафедри з метою спостереження за методикою організації і проведення різних форм занять. Аналіз використаних форм, методів, засобів, методичних матеріалів. Розробка планів-конспектів практичних занять. Добір дидактичного матеріалу.

Тема 4. Навчальна робота. Самостійне проведення практичних занять (8 контрольних занять). Відвідування практичних занять, підготовлених і проведених іншими студентами-практикантами, аналіз і обговорення здобутків і утруднень, що виникли під час їх проведення.

Тема 5. Науково-дослідна робота. Виконання індивідуального науково-методичного дослідження.

Тема 6. Виховна робота. Складання психолого-педагогічної характеристики студентської групи. Виявлення проблем, що існують у міжособистісному спілкуванні між студентами. Розробка матеріалів для виховних годин зі студентами. Проведення виховної роботи зі студентами. Відвідування, аналіз та обговорення виховних заходів, проведених іншими студентами-практикантами.

Тема 7. Заповнення документації про проходження практики.

Тема 8. Підготовка до підсумкової конференції та захисту матеріалів практики.

Тема 9. Участь у підсумковій конференції. Захист матеріалів практики.

Науково-педагогічна практика з другої іноземної мови:

1. Наставочна нарада. Обговорення вимог щодо проходження науково-педагогічної практики з другої іноземної мови.

2. Проведення чотирьох залікових 40 практичних занять з англійської мови як другої іноземної. Кожне практичне заняття має навчальну, розвиваючу і виховну цілі і завжди передбачає різноманітні форми роботи, а також будується залежно від конкретних потреб і умов навчання.
3. План-конспект проведених занять з англійської мови (2 шт.) Плануючи практичне заняття, студенти-практиканти повинні враховувати такі основні фактори: 1). Місце, яке заняття займає в системі планування, зокрема у вивченні конкретної теми (початок опрацювання матеріалу, тренування чи підсумки). 2). Мовний матеріал, що підлягає опрацюванню протягом року, і послідовність роботи над ним. 3). Навички і вміння, які слід розвивати на занятті. 4). Форми тренувальної роботи. 5). Матеріал підручника, наочність, звукозаписи та інші навчальні посібники, які можна використати на занятті.
4. Психолого-педагогічна характеристика студентської групи. 1). Загальні відомості про студентський колектив та історія його формування (кількість студентів, із них хлопців та дівчат, віковий склад, кількість новоприбулих, час виникнення, чи було злиття з іншими групами, зміна кураторів тощо). 2). Зміст і характер діяльності. 3). Керівництво студентським колективом та його організація. 4). Аналіз конкретних прикладів впливу колективу на особистість того чи іншого студента і особистості на колектив. 5). Загальні висновки.
5. Підсумок проходження науково-педагогічної практики. Аналіз проходження практики.

Виробнича практика (перекладацька):

Тема 1. Організаційний етап. знайомство зі специфікою діяльності базового підприємства, матеріалами для перекладів -

Тема 2. Основний етап. Перекладацька практика на підприємстві. Опрацювання та вивчення професійної термінології, пов'язаної особливостями функціонування закладу, в якому здійснюється практика.

Тема 3. Основний етап. Перекладацька практика на підприємстві. Виконання письмового перекладу з іноземної мови на українську.

Тема 4. Основний етап. перекладацька практика на підприємстві. Виконання письмового перекладу з української мови на іноземну.

Тема 5. Основний етап. перекладацька практика на підприємстві. Виконання усного послідовного перекладу; ведення екскурсій французькою мовою, переклад телефонних переговорів, семінарів, тощо.

Тема 6. Завершальний етап: підготовка і подання звітної документації.

Науково-дослідна практика, виконання магістерської роботи:

Магістранти проходять науково-дослідну практику протягом трьох семестрів, де третій семестр є завершальним етапом у написанні магістерського дослідження. Основним результатом проходження наукової практики є завершена і підготовлена до захисту магістерська робота. Розподіл здобувачів і призначення їм керівників здійснюється за два місяці до початку практики і оформляється наказом ректора. За два тижні до початку практики завідувач кафедри проводить настановчу конференцію, на яких доводить до відома здобувачів і наказ ректора про направлення їх на практику, проводить інструктаж та ознайомлює із вимогами щодо оформлення відповідних документів, звіту та умов допуску до захисту практики. Практика проводиться на базі випускової кафедри французької філології факультету іноземних мов Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Основний зміст науково-дослідної практики визначається загальною концепцією магістерської підготовки, яка охоплює освітньо-виховну, -пізнавальну, практичну і дослідницьку діяльність магістрантів, а також полягає у виконанні самостійного наукового дослідження, підготовці матеріалів публікацій та захисті магістерської роботи із дотриманням графіка виконання магістерських робіт. Предметом науково-дослідної практики є поглиблення навичок самостійної наукової роботи, розширення наукового світогляду студентів, дослідження проблем практики та вміння пов'язувати їх з обраним теоретичним напрямком дослідження, визначати структуру та логіку майбутньої магістерської роботи. Науково-дослідна практика повинна відповідати напряму наукових досліджень студента магістратури. Студенти під час проходження науково-дослідної практики мають вирішити такі завдання: вивчення теоретичних класичних джерел за обраною науковою проблемою, пов'язаною зі спеціалізацією кафедри та відповідно до наукової проблеми дослідження щодо магістерської роботи; визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі; визначення структури та основних завдань магістерського дослідження; оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних; апробація основних теоретичних і практичних рекомендацій магістерської роботи (у формі виступів на конференціях, написанні наукових статей, рекомендацій до органів влади й управління тощо). Звітом з практики вважається успішне проходження двох попередніх захистів, які протоколюються відповідними засіданнями членів комісії з числа науково-педагогічних працівників кафедри французької філології; підтвердження опублікованих результатів наукового дослідження за темою магістерської роботи у формі тез або наукової статті, послідовна реалізація графіка виконання (календарного планування) магістерської роботи. Графік виконання магістерських робіт протягом трьох семестрів з терміном навчання 1 рік 4 місяці. Вересень – визначення теми дослідження. Складання індивідуального плану роботи і узгодження його із керівником практики. Жовтень-січень – написання першого

(теоретичного розділу). Подати перший розділ керівнику роботи до 28.02. Початок березня – захист першого розділу роботи. Березень-квітень – написання одного підрозділу основного розділу і підготовка та участь у звітній науковій конференції студентів університету; публікація апробації матеріалів дослідження у формі тез конференції; Травень-червень – завершення написання другого розділу роботи. Здати другий розділ керівнику до 30 червня. Червень-серпень – повне завершення обох розділів роботи і підготовка публікацій (статті або тез конференції) до 06.10. Кінець вересня – початок жовтня – захист на науковій конференції другого (практичного) розділу роботи. Жовтень-листопад – написання вступу і висновків, формування списку використаної літератури та оформлення роботи. Грудень – захист магістерської роботи. Орієнтовний графік звітів про стан підготовки магістерської роботи на засіданнях кафедри 07.03., 30.06., 06.10. 2023 р.